

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською ЯК ІНОЗЕМНОЮ

Підготували:

Стадніченко Ольга Олександрівна, канд. філол. наук, професор,
завідувач кафедри українознавства ЗНУ

Шульга Олена Олексіївна, канд. філол. наук, доцент кафедри
українознавства ЗНУ

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Відповідно до Закону «Про вищу освіту» іноземні громадяни здобувають освіту в Україні державною (українською) мовою, або в окремих випадках, за можливості, іншими мовами Євросоюзу. Саме тому з 2008 року був запроваджений курс «Українська мова як іноземна», який покликаний надати іншомовному студенту можливість засвоїти базові знання зі спеціальності, яку він обрав. Одним із способів розв'язання цього питання стало обов'язкове навчання іноземного студента на підготовчих курсах української мови на факультетах довишівської підготовки.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Під час навчання української мови як іноземної виникає чимало різноманітних проблем, пов'язаних із вибором методики навчання відповідно до конкретних умов навчання, контингенту слухачів, наявності чи відсутності у них елементарних знань і т.д. Тому нині є актуальними різні методики навчання української мови як іноземної. Особливо це стало актуальним під час сучасної війни, коли з одного боку більшість студентів-іноземців виїхали з України, але продовжили навчання дистанційно і це додало інших проблем, а з другого — до вивчення української мови долучилося багато охочих вивчити мову в Україні та за межами українців й іноземців, які хотіли б це зробити неорганізованим способом, а самостійно, дистанційно, на різних курсах або онлайн-ресурсах. Тому довелося оновлювати методики, шляхи й підходи до вивчення української як іноземної саме в нових умовах.

Проблеми, з якими стикаються викладачі та студенти-іноземці при вивченні української мови як іноземної:

1. Відсутність мотивації до вивчення мови. Більшість психологів зазначають, що не можна навчити мови без наявності мотивації.
2. Фактор «ліні».
3. Попередній рівень освіти.
4. Робота викладача у групі із «різнорівневими» студентами.
5. Вивчення лексики та багаторазове повторення пройденого матеріалу.
6. Відсутність достатньої кількості підручників, які б відповідали сучасним вимогам.
7. Адаптація до нових умов життя студентів іноземців.
8. Культурологічні та ментальні відмінності.
9. Норми поведінки.
10. Наявність особистого досвіду вивчення чи то спілкування російською мовою, або перебування в російськомовному оточенні.

Навчання читання українською як іноземною

Проблеми, які впливають на вивчення української як іноземної у Запоріжжі:

- ❖ проблема вибору мови-посередника;
- ❖ занурення в мовне середовище;
- ❖ проблема вивчення української за умови знання російської мови;
- ❖ робота з різнорівневими студентами;
- ❖ дистанційний формат;

Розглянемо деякі із можливих шляхів вирішення зазначених вище проблем

1. Підвищення мотивації навчання.
2. Використання мультимедійних технологій.
3. Комплексний підхід до занять зумовлений природою мовлення.
4. Проведення міжпредметних занять із українськими студентами.
5. Використання рольових ігор як засобу підвищення мотивації до вивчення української мови як іноземної.
6. Створення комплексу навчальних посібників і методичних матеріалів, який би забезпечував поєднання основних видів діяльності відповідно до вимог програми та Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.

Co-funded by
the European Union

Кількість навчальних годин за Держстандартом 2018 року становить 740 годин, які прерогативо розподіляються за чотирма видами навчальної діяльності: письмо, говоріння, аудіювання та читання за рівнями володіння мовою А1, А2 та В1 (це максимальний рівень підготовчих курсів).

Co-funded by
the European Union

Формування навички читання та розуміння прочитаного у студентів- іноземців є основною метою навчання

Адже людина у своєму житті
більше сприймає інформацію
ніж продукує

Комунікативна лінгвістика визначає фактори говоріння і мовчання співвідношенням 1 : 23, де 1 – це говоріння, 23 – мовчання, тобто процес сприйняття інформації.

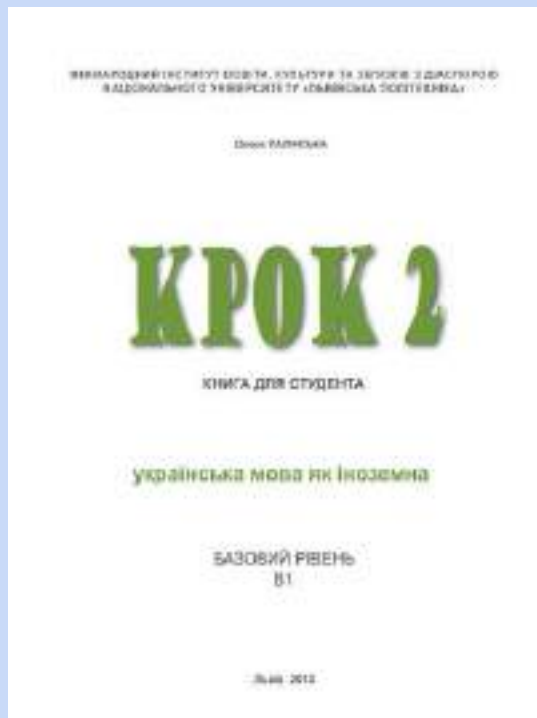
За твердженнями науковців, які досліджують методику навчання, читання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності зі сприйняттям та розумінням письмового тексту. Візуальне сприйняття тексту вимагає досвіду, який полягає як у зовнішньому розпізнанні знаків, так і у внутрішньому, смисловому навантаженні слова, словосполучення та речення. Завершальним етапом при цьому стає символічне розуміння усього тексту та авторської думки.

Co-funded by
the European Union

Підручники для навчання української як іноземної

“КРОК-2 (рівень В1)
Українська мова як
іноземна: книга для
студента” О.Палінської
“Українська мова для
іноземців. Крок за
кроком” Д.Мазурик

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Збірники текстів для читання складаються колективами викладачів факультетів довишівської підготовки майже всіх університетів, які працюють з іноземними студентами. Зокрема, це навчальні посібники за редакцією Г.Д. Швець, де вміщено тексти та завдання до них, а також методичні поради для викладачів щодо організації занять.

Ними було упорядковано збірники текстів для читання різних типів складності (A1, A2, B1).

Зупинимося детальніше на цьому виданні. Рівень текстів у збірнику відповідає Держстандарту МОН України (2017) з вивчення української мови як іноземної – від «початкового» (A1) до «рубіжного» (B1).

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

У текстах представлено таку тематику: «Я і моя родина», «Мої друзі», «Моє хобі», «Домашні улюбленці», «Дні тижня», «Їжа», «Покупки», «Розпорядок дня», «Пори року», «Бібліотека», «Університет», «Правила поведінки», «Робота», «Моя квартира», «Мій друг захворів», «Країни», «Екскурсія», «Банк», «Пошта», «Транспорт», «Оголошення», «Українознавство», «Пізнаємо Україну через народну творчість», «Привітання зі святом».

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Тексти поділено на тематичні групи та розташовано за шкалою складності (від простого до складного). Тому в одній групі зустрічаються тексти рівнів A1, A2, B1. Кожен текст має рубрику «Запитання до тексту», що дозволяє визначити рівень розуміння студентом інформації поданої в ньому та сприятиме такому виду роботи з текстом як переказування. Основними завданнями при читанні є інформативність та естетичне задоволення. Цей вид діяльності передбачає: автоматизм дій, підвищену увагу до змісту (вилучення інформації), економність (зусилля читача адекватні меті читання).

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Вправи для читання поділено на три види:

- ❖ **передтекстові** (спрямовані на формування психологічних механізмів читання і подолання можливих лексико-граматичних та лінгвокраєзнавчих труднощів тексту);
- ❖ **притекстові** (спрямовані на формування комунікативної установки на читання);
- ❖ **післятекстові** (спрямовані на розвиток умінь усвідомлення тексту як єдиного смислового цілого).

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Уявлення про те, як добре іноземні студенти повинні читати на кінець навчального курсу з української мови досить різне. Єдиним критерієм та орієнтиром у цьому став Держстандарт, що дозволив підійти до проблеми теоретично і практично, оцінивши як власні, так і чужі, закордонні методичні надбання.

Звертаючи увагу на читання як базову навичку при навчанні мови, зупинимося на описі власного досвіду.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

За час роботи з іноземними студентами, які вивчають українську мову як іноземну на факультеті довишівської підготовки, нам вдалося обрати оптимальний спосіб для формування у студентів навички читання іншомовного тексту.

Методика навчання читанню була апробована у декількох групах кількістю від 10 до 15 осіб. Методологічною допомогою стали підручники «Крок» та статті з Інтернету, а також курси підвищення кваліфікації.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Умовно етапи формування у студента-іноземця навички читання та розуміння тексту ми назвали сходинками.

Перша сходинка – це передтекстові вправи, що полягали у навчанні читанню абетки та складів. Одночасно з прочитанням складів, вводилися короткі односкладові, двоскладові та трискладові слова.

- ❖ Вправи на прочитання слова супроводжувалися перекладом рідною мовою та запам'ятовуванням (введенням до активного словника лексики).
- ❖ Лексична база охоплювала такі теми: «Я і моя родина», «Мої друзі», «Продукти харчування».
- ❖ За частинами мови це були: іменники, займенники, дієслово бути у теперішньому часі (є). Також важливим на цьому етапі стало знання і розуміння запитальних фраз типу: хто це? що це? де?
- ❖ Для проходження першого етапу формування навички читання достатньо 23 уроки. Дуже важливо тут досягнути кооперації у відносинах зі студентами, чіткої мотивації у них до читання.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Друга сходинка передбачала своїм завданням прочитання простих фраз побутового змісту, що були погруповані у невеликі за обсягом тексти, які пофразово перекладалися студентами рідною мовою та обговорювалися у групі для уточнення змісту.

Такий спосіб роботи з фразами був обраний з огляду на те, що в групах були студенти англомовні, франкомовні та іспаномовні. Фраза перекладалася кількома мовами. Студенти доносили її зміст один одному за потреби. За часом такий переклад однієї фрази тривав 23 хвилини.

Після прочитання та обговорення, ефективними були вправи на відтворення зразка із заміною займенника (особові, вказівні) та створення власного тексту, в якому варіювалися іменники відповідно до тематики. Так зване, формування шаблону читання та сприйняття текстів.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Третя сходинка – це робота з текстами рівня A1.

- ❖ Поступове оволодіння лексикою різної тематики («Кольори», «Числа», дієслова: читати, писати, слухати, говорити, казати, мати, бути, хотіти, подобатися) та паралельне вивчення граматики мови дозволило працювати з текстами рівня A1.
- ❖ Спосіб опрацювання кожного тексту аналогічний до описаного на початку (переклад, обговорення, відтворення аналогічного із авторськими замінами).
- ❖ Важливим компонентом для розуміння тексту є відповідь на запитання. Прочитання і розуміння запитання – це окремі завдання. На початку роботи із запитаннями варто багаторазово повертатися до їх розуміння та доведення до автоматизму реакції на запитання певного типу з увагою на питальному слові (як, коли, хто, що, скільки, чому).
- ❖ Важливо, щоб заняття мало кооперативний характер, дискусійний, з чіткою мотивацією до навчання.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Четверта сходинка. Коли лексика учнів досягає 500-1000 слів, розпочинається робота з текстами рівня A2.

- ❖ На цьому етапі відбувається введення в текст конструкцій типу «тому що».
- ❖ Також починає працювати зіставний аспект текстів, коли паралельно для прочитання у групі пропонуються тексти рівнів A1 та A2 із акцентом на індивідуальній роботі з учнями.
- ❖ Слабшим учням пропонуються тексти A1, а сильнішим A2. У такий спосіб відбувається «підтягування» слабших учнів, тому що вони стають учасниками обговорення складніших текстів.
- ❖ Постійне коливання на уроках між текстами A1 та A2 триває до повного вирівнювання навички читання і розуміння текстів рівня A2.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

П'ята сходинка. Перехід до читання текстів рівня B1 також тривалий.

- ❖ На цьому етапі важливими є знання граматики. Проте, на них акцентується лише тоді, коли учні не можуть правильно зробити переклад фрази.
- ❖ При поступовому читанні текстів різної тематики одного рівня складності відбувається накопичення активної лексики. Труднощі у розумінні прочитаного виникають переважно на синонімічному рівні слова та словосполучення.
- ❖ Тексти рівня B1 читаються паралельно з текстами рівня A2. Під час прочитання та вивчення текстів інструктивного характеру, доцільним є паралельне подання текстів за рівнями A1 та B1.
- ❖ Такий аспект вивчення простих і складних лексико-граматичних конструкцій дозволяє сформувати навичку смислового прочитання фраз, що мають простий відповідник (заміна фрази одним словом).

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Отже, постійне повернення до текстів різного рівня складності (A1, A2, B1) формує навичку розуміння та заміщення мовних конструкцій у тексті, а також сприяє «підтягуванню» у читанні слабших учнів.

На кінець курсу вивчення мови, студенти добре справлялися під час іспиту з текстами рівня B1. Проте, підбір тестових завдань коливався між рівнями A2 та B1.

Що ж до текстів художнього стилю, то вони вимагають певної підготовленості читача. Подання текстів цього функціонального стилю ефективне при володінні іноземними студентами «мінімальним рівнем зрілості читання». Користь художнього читання виявляється у формуванні та розвитку пізнавальної активності, знайомстві з культурою народу, мову якого вивчають та як стимуляція розумової діяльності (уяви, асоціативного мислення, емоцій; підвищення рівня знання мовних норм, культури мовлення, чуття мови; формування мовленнєвих навичок та вмінь під час читання та говоріння).

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Негативними факторами під час читання художнього тексту є складність для розуміння, присутність діалектизмів, жаргонної лексики та авторські неологізми, що призводять до нестандартності будови, особливостей тексту, емоційності.

Ще одним питанням, яке постійно порушують науковці під час навчання іноземній мові, це – вилучення мови-посередника з навчального процесу. Цього досягають шляхом відтворення мовного середовища, постійної практики та комунікативно-вольових якостей вчителя. Вилучення мови-посередника досягається шляхом семантизації лексики за допомогою наочності, тлумачень, синонімів, антонімів, гіпонімів, наведення ряду спільнокоренових слів, з'ясування морфемного складу слова, використання мовленнєвих зразків і моделей, які розширюються у процесі вивчення мови. Все це сприятиме формуванню у студента мовної здогадки та інтуїції, свідомому відтворюванню вивченого матеріалу (автоматичне реагування на ситуацію) та корегуванню його залежно від мети, умов мовленнєвої ситуації чи позиції співрозмовника.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

З огляду на порушену нами тему, можливими стають наступні висновки:

- 1) нині вже достатньо розроблена методика навчання читанню іноземних студентів. Велика кількість публікацій та практичних порад становлять базу для подальшого удосконалення окремих елементів, прийомів та способів читання чужомовного тексту;
- 2) за нашими спостереженнями, формування навички читання проходить п'ять сходинок. Кожна з яких має конкретні завдання та передбачає успіхи у практичному застосуванні;
- 3) рівні текстів A1, A2, B1 ефективно засвоюються завдяки наскрізній тематиці, що охоплює максимально потреби побуту та навчальної діяльності студента-іноземця;
- 4) вагомим аргументом у здобутті навички читання та розуміння тексту є мотивація студента до навчання та кооперативний характер спілкування між викладачем і студентом.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Дистанційне навчання – це потреба сьогодення.

Поруч із традиційними методами навчання, які в основному передбачають «живе спілкування», вагому роль під час вивчення української мови як іноземної відіграють інтерактивні методи. Їхня мета – якнайшвидше забезпечити комунікацію іноземних студентів, тобто вміння спілкуватися не тільки в навчальний час, а й у позааудиторний.

Перед освітянами постає завдання пошуку таких форм навчання, методів та дидактичних засобів, які інтенсифікують процес навчання, підвищують його ефективність.

Навчання читання українською як іноземною

Застосування сучасних інструментів в онлайн-курсі створює передумови для інтенсифікації процесу навчання за рахунок інтерактивності, негайного зворотного зв'язку з учнями, візуалізації великих обсягів інформації, легкого доступу до неї, а також контролю та самоконтролю навчальної роботи студентів-іноземців.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Дистанційне навчання української мови як іноземної, на нашу думку, має відбуватися на основі особистісно орієнтованого й діяльнісного підходів до навчання й ґрунтуватися на таких концептуальних положеннях:

- активне використання різних навчальних та контрольних мультимедійних комп'ютерних програм і дистанційних курсів для інтенсифікації навчального процесу;
- основний принцип дистанційного навчання – опора на самостійну роботу іноземного студента;
- у процесі вивчення мови поєднувати різні моделі дистанційного навчання: мережеве навчання, кейс-технології, віртуальні заняття, відеоконференції, інтерактивне телебачення;
- важливим засобом вивчення мови є електронний посібник.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Однією з вимог до змісту сучасного підручника іноземної мови є наявність завдань, пов'язаних з проєктною діяльністю. З одного боку, такі завдання сприяють розвитку творчої, дослідницької діяльності, з іншого боку – формуванню інформаційно-комунікаційної компетенції іноземних студентів, оскільки у процесі проєктного дослідження залучають, як правило, освітні ресурси Інтернету;

- навчання у віртуальному мовному середовищі доцільно використовувати не як основний, а як додатковий засіб у засвоєнні мови як іноземної;
- у процесі вивчення української мови як іноземної варто використовувати блоги, скайп-обговорення, чати, за допомогою яких із легкістю можна навчити іноземних студентів різним видам читання, письма, усного та писемного мовлення.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Основні засоби навчання в системі дистанційно-електронної освіти можна поділити на:

- 1) **синхронні**: чати, ISQ, SKYPE, інтерактивні дошки та відеоконференції;
- 2) **асинхронні**: електронна пошта, блоги, форуми, Twitter, аудіо та відеоподкасти, онлайн-тестування.

Як бачимо, з розвитком нового навчального середовища можна говорити якщо не про зміну ролі викладача в освітньому процесі, то точно про зміну його компетенції. Разом з лінгвістичною та комунікативною компетенціями зростає роль технічної компетенції. Це змушує поглянути на роль викладача з нової точки зору. По-перше, він має підвищувати свій професіоналізм з методики викладання за допомогою новітніх технологій і в галузі дистанційного навчання; по-друге, він має володіти необхідними знаннями та навичками для використання мультимедійних інструментів.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання українською як іноземною

Дистанційне навчання має низку переваг, а застосування окремих його елементів може сприяти ефективності навчання іноземних студентів, які навчаються в українських університетах.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Спікер:

Стадніченко Ольга Олександрівна,
професор, к. філол. н.,
завідувач кафедри українознавства ЗНУ

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Особливості роботи в інклюзивному
середовищі під час вивчення української мови:
теоретичні та практичні засади підготовки
педагогів для роботи з учнями з особливими
потребами, методи роботи

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Інклюзивна освіта є важливим напрямом сучасної педагогіки, що забезпечує рівний доступ до якісного навчання для всіх учнів, незалежно від їхніх фізичних чи когнітивних особливостей.

Особливу увагу слід приділяти навчанню читанню, оскільки воно є ключовою навичкою для подальшого розвитку особистості та соціальної інтеграції.

Co-funded by
the European Union

Інклюзивне середовище у навчальному процесі – це навчальний простір, де кожен учень, незалежно від його особливостей, має рівні можливості для навчання, розвитку та самореалізації.

Це не лише про рівні можливості, а й про створення комфортного та дружнього простору для всіх.

Co-funded by
the European Union

Умови запровадження інклюзивного навчання

- ☐ Створення позитивної атмосфери;
- ☐ КОМАНДНИЙ ПІДХІД;
- ☐ Індиквідуалізація освітнього процесу;
- ☐ Адаптація та модифікація;
- ☐ Підготовка педагогів;
- ☐ Ефективне залучення членів родини;

Co-funded by
the European Union

Основні принципи інклюзивного середовища

- ? **Доступність** – адаптація робочого простору для всіх.
- ? **Рівність** – рівні можливості для всіх працівників.
- ? **Толерантність** – повага до індивідуальних особливостей.
- ? **Підтримка** – допомога та адаптація нових співробітників.

Co-funded by
the European Union

Теоретичні та практичні засади підготовки педагогів для роботи з учнями з особливими потребами

1. Теоретичні основи

- ❖ Вивчення психолого-педагогічних аспектів інклюзивного навчання.
- ❖ Ознайомлення з законодавчими актами та стандартами освіти в інклюзії.
- ❖ Аналіз методичних підходів до викладання української мови для дітей з особливими потребами.

2. Практична підготовка

- ❖ Проведення тренінгів та практичних занять для майбутніх педагогів.
- ❖ Ознайомлення з реальним інклюзивним середовищем під час стажувань.
- ❖ Використання кейс-методів, розгляд реальних ситуацій для ефективного навчання.

3. Розвиток професійних компетентностей

- ❖ Формування навичок роботи з асистентами вчителя та батьками.
- ❖ Розвиток емоційного інтелекту та навичок ефективної комунікації.
- ❖ Постійне професійне зростання через курси, семінари та обмін досвідом.

Co-funded by
the European Union

Форми роботи вчителя

Специфіка педагогічного процесу для учнів з порушеннями психофізичного розвитку полягає також у використанні спеціальних засобів корекції з урахуванням конкретної категорії порушення.

- ☐ початкова робота в парах;
- ☐ робота груп кооперативного навчання;
- ☐ робота за індивідуальними інструкціями;
- ☐ незалежні самостійні заняття.

Адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей учнів. Для дітей з вадами інтелекту така адаптація, зокрема, полягає у зменшенні обсягу та спрощенні характеру матеріалу; для глухих дітей – у вилученні складного вербального матеріалу тощо. Усі адаптації відзначаються в індивідуальній програмі розвитку учня.

Co-funded by
the European Union

Існують три
головні моделі
командної
діяльності:

1. Мультидисциплінарна модель: дитина і сім'я знаходяться у центрі уваги, однак фахівці не контактують один з одним. Між членами команди немає взаємодії, дослідження і послуги їх ізольовані.

2. Інтердисциплінарна модель: увага концентрується на дитині і сім'ї, проте фахівці більш пов'язані один з одним.

3. Трансдисциплінарна модель: дитина і сім'я знаходяться у центрі уваги і між ними та фахівцями існує міцний взаємозв'язок.

Найбільш придатним для роботи з дітьми з особливими потребами є трансдисциплінарний підхід, в якому існує ефективний обмін інформацією серед членів команди, відчувається колективна відповідальність за загальні результати.

Co-funded by
the European Union

Методи роботи з дітьми з особливими потребами

1. Візуальні методи

- Використання карток із зображеннями для розпізнавання слів.
- Підтримка навчання за допомогою відео- та мультимедійних матеріалів.

2. Аудіальні методи

- Читання текстів уголос, використання аудіокниг.
- Прослуховування записаних уроків для повторного засвоєння матеріалу.

3. Кінестетичні методи

- Використання тактильних матеріалів (об'ємні літери, тактильні книги).
- Виконання вправ із руховою активністю, що супроводжують навчання.

Co-funded by
the European Union

Методи роботи з дітьми з особливими потребами

4. Ігрові методи

- Використання рольових ігор для розвитку мовлення.
- Застосування настільних ігор для закріплення матеріалу.

5. Технологічні методи

- Використання спеціалізованих комп'ютерних програм та мобільних додатків.
- Залучення інтерактивних дошок та цифрових підручників.

6. Індивідуальний підхід

- Адаптація навчальних матеріалів відповідно до потреб кожної дитини.
- Робота в малих групах або тет-а-тет для кращого засвоєння матеріалу.

Co-funded by
the European Union

Уповільненість процесу навчання

Повідомлення інформації для дітей з вадами інтелекту, мовлення, слуху здійснюється дещо повільніше з урахуванням уповільненості сприймання вербальної інформації. Для дітей з порушеннями пізнавальної діяльності надається більше часу для обдумування відповіді, а для дітей з вадами зору – для запису.

Повторюваність у навчанні та вихованні

Через обмеженість або недосконалість сприймання є необхідність повторювати навчальні відомості. Проте цей засіб не означає механічного декілька разового повторення одного й того ж матеріалу. Навпаки, слід використовувати варіативність повторення для заповнення прогалин у сприйманні.

Co-funded by
the European Union

Особливості навчання читанню людей з особливими потребами

1. Диференційований підхід

- Використання адаптованих методик для кожного учня.
- Урахування індивідуальних можливостей та потреб.

2. Використання альтернативних методів навчання

- Застосування піктограм, аудіокниг, тактильних матеріалів.
- Використання цифрових технологій та спеціалізованих програм.

3. Роль мотивації та емоційної підтримки

- Створення комфортного та безпечного середовища для навчання.
- Підтримка учнів через позитивне підкріплення.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Навчання читання людей з особливими потребами має свою специфіку і залежить від типу порушень, з якими стикається людина.

Ось кілька основних підходів:

1. Люди з порушеннями зору

- ❖ Використання шрифту Брайля для сліпих людей.
- ❖ Аудіокниги та тактильні книги.
- ❖ Використання спеціальних програм екранного зчитування.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

2. Люди з порушеннями слуху

- ❖ Візуальне навчання (картки, жести, субтитри).
- ❖ Методи навчання читання через розпізнавання слів та букв.
- ❖ Використання жестової мови для пояснення текстів.

3. Люди з порушеннями опорно-рухового апарату

- ❖ Використання адаптованих пристроїв для перегортання сторінок.
- ❖ Голосові команди або спеціальні клавіатури.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

4. Люди з когнітивними порушеннями (аутизм, дислексія тощо)

- ❖ Використання піктограм, візуальних підказок.
- ❖ Навчання через гру, мультимедіа та інтерактивні матеріали.
- ❖ Поетапне засвоєння тексту через поділ на частини.

Аутизм — це основний розлад нейророзвитку, який характеризується наявністю симптомів порушення соціальної взаємодії, обмеженого інтересу та повторюваної поведінки.

Дислексія або розлад читання — це хвороба, що характеризується проблемами з читанням, попри нормальний інтелект та за відсутності порушень слуху і зору. У різних людей цей розлад проявляється по-різному.

Co-funded by
the European Union

Даний спосіб спрямовується на активізацію пізнавальної діяльності учнів, підтримку їхньої працездатності й передбачає, зокрема:

- ▣ переключення учнів на різні види діяльності з метою запобігання втомі;
- ▣ використання у процесі викладу матеріалу цікавих фактів, прикладів, деталей;
- ▣ емоційність викладу;
- ▣ організація хвилин відпочинку на уроці;
- ▣ створення ситуацій успіху

Оптимізація темпу роботи та динаміки втомлюваності

Включення учня в діяльність, спрямовану на подолання труднощів і перешкод. Свідоме засвоєння знань можливе лише за умови активної діяльності учня на уроці, а самостійності діти набудуть, вправляючись у практичній діяльності. Таке вправляння має передбачати не лише репродуктивні завдання, а й проблемні, творчі, у процесі яких діти долатимуть труднощі, міркуватимуть, пропонуватимуть власні шляхи й способи дій. Така діяльність збільшить зону найближчого розвитку дітей, що й відповідає принципу корекційної спрямованості навчання.

Co-funded by
the European Union

Стимулююча функція педагогічної оцінки

З метою стимулювання навчальної діяльності дітей, побудови і регулювання стосунків з ними в інклюзивному класі слід враховувати, що підвищена залежність самопочуття, психічного тону і працездатності дітей з ООП від зовнішніх умов висувають і специфічні вимоги до оцінювання. Специфіка полягає у зменшенні кількісної ролі оцінки, використанні її якісного потенціалу. На відміну від загальноприйнятих підходів до оцінки, яка виставляється на підставі порівняння результатів роботи учня і нормативних вимог, у корекційно-педагогічній діяльності оцінюються сьгоднішні досягнення учня порівняно до вчорашніх. Здійснюється це дуже індивідуально, з урахуванням реальних навчальних можливостей дитини, рівня її досягнень у кожній конкретній галузі, міри старанності, наполегливості, праці, вкладеної у досягнення.

Позитивні емоції педагога як засіб стимулювання дітей до діяльності й спілкування.
Частина учнів з ООП через негативні соціальні фактори є пасивними, не вірять у свої можливості, тому оптимістична налаштованість педагога, його позитивний емоційний стан слугують суттєвим стимулом активізації учнів, їхнього розвитку

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Навчання читання дітей з особливими потребами вимагає адаптованих методик, враховуючи їхні індивідуальні можливості та потреби. Ось основні підходи:

1. Метод глобального читання

- ❖ Підходить для дітей з аутизмом, синдромом Дауна, затримкою розвитку.
- ❖ Дитина вчиться сприймати слово в цілому, без розкладання на букви.
- ❖ Використовуються картки зі словами та зображеннями для асоціацій.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

2. Метод фонетичного розбору (буквено-звуковий аналіз)

- ❖ Використовується для дітей з дислексією або затримкою мовлення.
- ❖ Дитина поступово вчиться зіставляти букви та звуки.
- ❖ Використовуються спеціальні вправи, наприклад, розбиття слова на звуки.

3. Метод асоціацій

- ❖ Добре працює для дітей з труднощами у запам'ятовуванні символів.
- ❖ Використовуються образи, кольори, малюнки для запам'ятовування літер і слів.
- ❖ Наприклад, літера "А" може бути намальована у вигляді гірки.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

4. Використання тактильних і сенсорних матеріалів

- ❖ Метод ефективний для дітей з порушеннями зору або сенсорної обробки.
- ❖ Використовуються об'ємні букви, тактильні книги, картки з фактурною поверхнею.

5. Навчання через гру

- ❖ Підходить для дітей з гіперактивністю, аутизмом.
- ❖ Використовуються інтерактивні ігри, лото, пазли, мобільні додатки.
- ❖ Гейміфікація допомагає підтримувати мотивацію до навчання.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

6. Використання жестової мови або альтернативних методів комунікації

- ❖ Підходить для дітей з порушенням слуху або комунікативними труднощами.
- ❖ Поєднання жестів та написаних слів допомагає засвоювати читання.

Кожна дитина унікальна, тому важливо підбирати методiku, яка найкраще відповідає її потребам.

Co-funded by
the European Union

Читання для людей з особливими потребами

Навчання читанню в інклюзивному середовищі потребує спеціальних підходів, методів та інструментів, які сприяють максимальному розвитку потенціалу кожної дитини.

Використання індивідуалізованих методик, залучення технологій та створення підтримувального середовища є ключовими аспектами ефективного навчання української мови дітей з особливими освітніми потребами.

Підготовка педагогів до роботи в інклюзивному середовищі є важливим елементом, що забезпечує якісне навчання та гармонійний розвиток усіх учнів.

Co-funded by
the European Union

Цифрові технології та спеціалізовані програми для навчання читанню дітей з особливими потребами:

1. Text-to-Speech (TTS) технології

- Google Text-to-Speech, NaturalReader, Speech Central – перетворюють текст у голос, що допомагає дітям із порушеннями зору або труднощами з читанням.

2. Програми для розвитку навичок читання

- Learning Ally – допомагає дітям з дислексією через інтерактивні книги з аудіосупроводом.
- Epic! – бібліотека дитячих електронних книг із можливістю озвучення.
- Starfall – інтерактивна платформа для розвитку читання та фонетики.

Co-funded by
the European Union

Цифрові технології та спеціалізовані програми для навчання читанню дітей з особливими потребами:

3. Додатки з адаптивним навчанням

- ABCmouse – інтерактивне навчання для дітей, включаючи вправи з читання.
- Endless Reader – гра, що допомагає засвоювати слова через візуальні та аудіальні підказки.

4. Спеціалізовані програми для дітей з особливими освітніми потребами

- ClaroRead – підтримує людей з дислексією, допомагаючи їм читати та писати.
- Voice Dream Reader – зручний додаток для читання тексту голосом.
- Bookshare – електронна бібліотека з адаптованими книгами для людей з обмеженими можливостями.

5. Інтерактивні освітні платформи

- Moodle – адаптується для інклюзивного навчання.
- Khan Academy Kids – навчальні матеріали у доступному форматі.

Co-funded by
the European Union

Особливості роботи в інклюзивному середовищі під час вивчення української мови

1. Індивідуалізація навчального процесу

- Розробка персоналізованих навчальних планів.
- Гнучкість у виборі темпу та методів навчання.

2. Використання інтеграційних методів

- Групова робота, співпраця між учнями.
- Використання ігрових методик для підвищення зацікавленості.

3. Роль педагога та асистента вчителя

- Надання індивідуальної допомоги учням.
- Взаємодія з батьками та спеціалістами для розробки ефективних стратегій навчання.

Co-funded by
the European Union

Інтерактивні пристрої для навчання читанню людей з особливими потребами

1. інтерактивна підлога
2. інтерактивна стіна
3. інтерактивний стіл
4. смартручка
5. mozabook

Co-funded by
the European Union

Інтерактивна підлога — це інструмент для навчання дітей, особливо тих, у кого є особливі освітні потреби.

Переваги:

- ❑ Покращує зорово-моторну координацію.
- ❑ Підтримує увагу завдяки яскравим візуальним та звуковим ефектам.
- ❑ Дозволяє адаптувати навчання під рівень і потреби дитини.
- ❑ Робить процес навчання веселішим і менш стресовим.

Co-funded by
the European Union

**Інтерактивна підлога допомагає розвивати навички
читання через гру, рух і сенсорне сприйняття**

Co-funded by
the European Union

Інтерактивна підлога креативний засіб для навчання читання

Як працює?

- ❖ **Проекція та сенсори** – зображення літер, слів або завдань з'являються на підлозі, а діти взаємодіють із ними через дотик, кроки, стрибки.
- ❖ **Рухова активність** – навчання відбувається через фізичну взаємодію, що особливо корисно для дітей з СДУГ, аутизмом чи порушеннями моторики.
- ❖ **Звуковий супровід** – платформа може вимовляти літери, склади чи слова, що полегшує їх запам'ятовування.
- ❖ **Гейміфікація** – у форматі гри діти складають слова, шукають правильні відповіді, реагують на підказки.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання з допомогою інтерактивної стіни

Інтерактивна стіна – це великий екран або проєкція, на якій можуть з'являтися різні навчальні елементи: букви, слова, картинки, завдання.

❖ Діти взаємодіють із ними за допомогою дотику, жестів, рухів або голосу, і в результаті отримують зворотний зв'язок.

❖ Дозволяє залучити дітей до активного навчання через гру та взаємодію з простором, що створює захопливу атмосферу для розвитку навичок читання та письма.

Co-funded by
the European Union

Ключові принципи навчання читання дітей з особливими потребами

1. Візуальні та аудіоефекти: На стіні з'являються букви, склади чи слова, і дитина має їх знайти або правильно з'єднати. Наприклад, інтерактивна стіна може показувати букву, а дитина має натискати на відповідні предмети, що починаються з цієї літери.
2. Гейміфікація навчання: Зазвичай інтерактивні стіни включають ігри, де діти за допомогою жестів або дотику складають слова, взаємодіють з текстами, або проходять вправи на розпізнавання літер.
3. Залучення до фізичної активності: Діти можуть бути активними – ходити по стіні, стрибати, рухатись у відповідь на підказки, що покращує їхню моторну координацію та увагу.

Co-funded by
the European Union

Переваги інтерактивних стін для навчання читанню:

- ❖ **Покращення моторики:** Діти, особливо з особливими освітніми потребами, можуть використовувати великі рухи, щоб доторкнутися до літер чи слів, що сприяє розвитку моторики.
- ❖ **Залучення всіх відчуттів:** Інтерактивні стіни часто поєднують зорові, слухові та тактильні елементи, що активізує різні канали сприйняття.
- ❖ **Індивідуалізація навчання:** Технології дозволяють адаптувати навчальні вправи під рівень і потреби кожної дитини, що дозволяє створювати індивідуальні траєкторії навчання.
- ❖ **Мотивація через гру:** Завдяки гейміфікації, діти більш захоплені процесом навчання і не відчувають тиск.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання дітей з особливими потребами з допомогою інтерактивної стіни

Приклади використання:

1. Мозаїка слів: На стіні з'являються окремі букви або склади, і дитина має їх правильно з'єднати, щоб створити слово.
2. Літературні пазли: Створення цілісних речень чи абзаців шляхом перетягування слів на місце.
3. Ігри на асоціації: Діти повинні співвіднести картинки зі словами або літерними групами.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання дітей із особливими потребами за допомогою інтерактивного столу

Інтерактивний стіл — це сенсорний екран, вбудований у стіл або спеціальну поверхню, на якому діти можуть взаємодіяти з навчальним матеріалом через дотики або рухи. Це може бути великий планшет або спеціально оснащений стіл, що підтримує мультитач, тобто здатність розпізнавати одночасно кілька точок дотику.

Co-funded by
the European Union

Основні відмінності між інтерактивною стіною та інтерактивним столом:

1. Розмір та розташування:

Інтерактивний стіл — це, як правило, нижчий пристрій, і його використовують сидячи. Діти можуть взаємодіяти з ним безпосередньо руками або спеціальними пристроями (наприклад, стилусами). Це дозволяє більш комфортно працювати з конкретними завданнями, наприклад, писати або малювати.

Інтерактивна стіна — це великий екран або проекція на стіні, з яким зазвичай працюють стоячи або на ходу. Тут дитина може взаємодіяти з матеріалом більш активно, рухаючи руками чи жестами.

2. Тип взаємодії:

Інтерактивний стіл дозволяє дітям працювати з більш дрібними деталями — малювати, писати, перетягувати об'єкти. Він ідеальний для вправ, що вимагають точності та більш інтенсивної взаємодії з матеріалом, як-от складання пазлів, каліграфія, математика тощо.

Інтерактивна стіна часто використовується для більш загальних вправ або групових активностей, де діти можуть виконувати завдання разом (наприклад, пошук літер, розпізнавання слів).

Co-funded by
the European Union

Основні відмінності між інтерактивною стіною та інтерактивним столом:

3. Простір для взаємодії:

Інтерактивний стіл має обмежену площу, тому дітям потрібно більше сидати або тісно працювати разом.

Інтерактивна стіна дозволяє більш активно переміщатися, іноді включаючи фізичні рухи для виконання завдань.

4. Тип контенту:

Інтерактивний стіл підходить для індивідуальної роботи, де дітям потрібно більше часу для того, щоб звертати увагу на дрібні деталі. Це може бути робота з буквами, малювання, написання слів або букв у вигляді гри.

Інтерактивна стіна часто використовується для більш відкритих, групових або фізичних завдань. Тут може бути, наприклад, відображення великої кількості букв або слів для асоціацій чи рухливих ігор.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання дітей з особливими потребами з допомогою інтерактивного столу

Переваги інтерактивного столу:

- ❖ **Точність і зручність** — діти можуть працювати з конкретними завданнями, що вимагають точного введення, наприклад, у вправи на каліграфію чи складання слів.
- ❖ **Можливість індивідуального навчання** — завдяки маленькій площі екрана можна адаптувати навчання під потреби однієї дитини.
- ❖ **Гнучкість у навчанні** — інтерактивний стіл підтримує безліч типів контенту, включаючи малювання, письмові завдання, вправи з математики та науки.
- ❖ **Можливість співпраці** — багато інтерактивних столів дозволяють працювати кільком учасникам одночасно, що сприяє розвитку соціальних навичок і командної роботи.

Co-funded by
the European Union

Навчання читання дітей з особливими потребами з допомогою інтерактивного столу

Приклади використання інтерактивного столу:

- ❖ **Малювання та творчість:** Діти можуть малювати, створювати малюнки або писати за допомогою спеціальних програм.
- ❖ **Вивчення букв і слів:** Діти можуть перетягувати літери для створення слів, грати з буквами, комбінуючи їх для вивчення нового матеріалу.
- ❖ **Математичні ігри:** Вправи на додавання, віднімання, складання ігор на екранному просторі.
- ❖ **Вивчення географії або науки:** Використання інтерактивних карт чи моделей для вивчення різних тем.

Інтерактивний стіл є дуже корисним для розвитку когнітивних навичок, координації рухів і соціальної взаємодії в групах. Це чудовий інструмент для роботи з дітьми, особливо в умовах інклюзивного навчання.

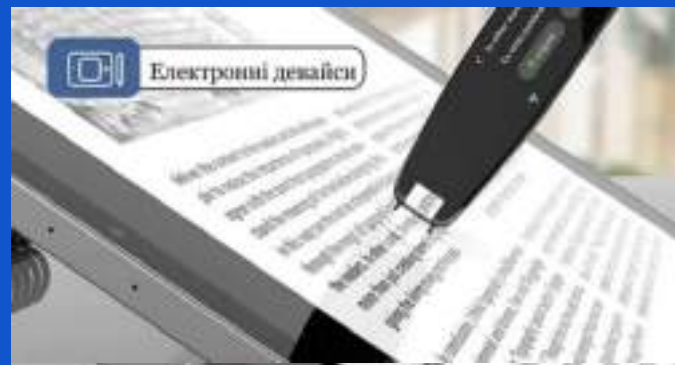
Co-funded by
the European Union

Смартручка, яка озвучує написане, – це технологія для навчання читанню, особливо корисна для дітей із дислексією, вадами зору або іншими особливими освітніми потребами. Допомогає дітям вивчати літери, слова, читати тексти завдяки озвучуванню написаного.

❓ Переваги смартручок:

- ✓ Полегшують процес навчання читанню.
- ✓ Допомогають дітям з дислексією та порушеннями зору.
- ✓ Можуть інтегруватися з мобільними додатками для додаткового навчання.

Co-funded by
the European Union

Смартручки для навчання читанню

Як працює смартручка?

- **Сканування тексту** – ручка оснащена оптичним сенсором або камерою, які зчитують текст із друкованих чи написаних матеріалів.
- **Озвучування** – вбудований синтезатор мови відтворює слова чи речення вголос.
- **Підключення до додатків** – деякі моделі працюють через Bluetooth або Wi-Fi та можуть синхронізуватися зі смартфоном або планшетом.
- **Переклад та розпізнавання мов** – багато смартручок підтримують кілька мов і можуть одразу перекладати текст.
- **Функція запису** – у деяких моделях є можливість зберігати текст або конвертувати його в електронний формат.

Co-funded by
the European Union

Користь смартручки для дітей з особливими потребами

- ❑ Допомагає дітям з дислексією – озвучення слів допомагає краще сприймати їх на слух.
- ❑ Підходить для дітей із вадами зору – текст озвучується голосом, що полегшує навчання.
- ❑ Розвиває фонематичний слух – діти чують правильну вимову слів.
- ❑ Зменшує когнітивне навантаження – дитина може зосередитися на змісті, а не на процесі декодування тексту.

Co-funded by
the European Union

Є два основні види смартручок:

1. ? ? Ті, що працюють зі спеціальними книгами

- ? В комплекті є інтерактивні книжки з прихованими кодами або сенсорами.
- ? ? Ручка зчитує інформацію з книжки та озвучує її.
- ? Деякі моделі можуть додатково відтворювати звуки, музику чи записані голоси.
- ? Приклад: LeapReader (LeapFrog), Talking Pen

2. ? ? Ті, що озвучують будь-який текст

- ? Працюють із будь-якими друкованими матеріалами – книжками, журналами, роздруківками.
- ? Використовують оптичний сенсор для розпізнавання тексту.
- ? ? Деякі моделі підтримують переклад і синхронізацію зі смартфоном.
- ? Приклад: C-Pen Reader, OrCam Read, ScanMarker

Co-funded by
the European Union

Смартручка — це чудовий інструмент для навчання!

Популярні моделі смартручок

- ❑ C-Pen Reader – підтримує англійську та інші мови, добре підходить для дітей з дислексією.
- ❑ OrCam Read – розроблена для людей з порушеннями зору, озвучує текст із будь-яких поверхонь.
- ❑ ScanMarker – розпізнає текст і може його перекладати на різні мови.

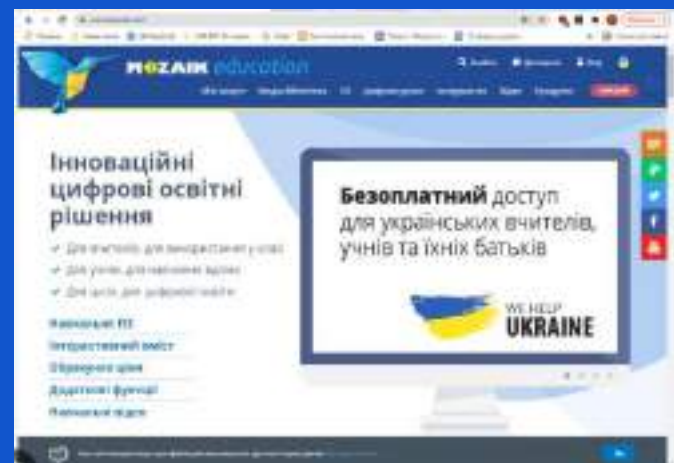
Co-funded by
the European Union

Mozabook — інтерактивна платформа для навчання

Mozabook — це інтерактивна платформа для навчання, яка поєднує традиційні підручники з сучасними цифровими технологіями.

Вона розроблена для того, щоб зробити навчання більш цікавим, інтерактивним і адаптованим до потреб учнів, зокрема для дітей з особливими освітніми потребами.

Co-funded by
the European Union

**MozaBook — інтерактивна
платформа для навчання**

Co-funded by
the European Union

Mozabook — інтерактивна платформа для навчання

Основні можливості Mozabook:

1. **Інтерактивні підручники та навчальні матеріали:** Mozabook дозволяє використовувати цифрові підручники, які містять інтерактивні елементи — анімації, відео, завдання для взаємодії, інтерактивні вправи. Це допомагає дітям краще зрозуміти матеріал і закріпити отримані знання.
2. **Інтерактивні вправи:** Платформа включає різноманітні вправи, що дозволяють дітям взаємодіяти з матеріалом на екрані. Це можуть бути завдання на заповнення пропусків, вибір правильних відповідей, вправи на розпізнавання слів чи букв, що підходять для навчання читанню.
3. **Гейміфікація:** Mozabook інтегрує елементи гейміфікації, щоб залучити дітей до навчання через ігри. Наприклад, діти можуть заробляти бали або отримувати відгуки за правильні відповіді, що стимулює їх до активного навчання.

Co-funded by
the European Union

Mozabook — інтерактивна платформа для навчання

Основні можливості Mozabook:

4. **Мультимедійний контент:** Платформа дозволяє використовувати відео, зображення, звук, що робить навчання більш різноманітним і цікавим. Це також може бути корисно для дітей з вадами зору або слуху, оскільки контент можна налаштувати відповідно до потреб кожної дитини.
5. **Адаптивність до різних потреб учнів:** Mozabook дозволяє адаптувати матеріали під рівень знань кожного учня. Це допомагає підтримувати інклюзивне навчання, де діти з різними потребами можуть отримати персоналізовану підтримку.
6. **Доступність на різних пристроях:** Mozabook можна використовувати на різних пристроях, таких як інтерактивні дошки, комп'ютери або планшети, що забезпечує гнучкість у використанні.

Co-funded by
the European Union

Переваги Mozabook:

- **Інтерактивність:** Діти активно взаємодіють із навчальним матеріалом, що підвищує їхню мотивацію, інтерес до навчання.
- **Персоналізація навчання:** Вчителі можуть налаштовувати контент відповідно до рівня та потреб учнів.
- **Мультимедійний підхід:** Використання різних форм контенту (тексту, відео, анімацій, аудіо) покращує засвоєння матеріалу.
- **Інклюзивність:** Mozabook може бути використаний для дітей з різними освітніми потребами, допомагаючи створювати інклюзивне навчальне середовище.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

1. Інтерактивні підручники для початкового навчання читанню: Mozabook пропонує інтерактивні підручники, що включають візуальні елементи, анімації та звукові ефекти. Це робить процес навчання доступним для дітей з різними рівнями розвитку та здатністю сприймати матеріал.

Як це допомагає:

- ❖ **Візуальні елементи:** Мультимедійний контент, що включає картинки, анімації та відео, допомагає дітям краще асоціювати літери з предметами чи поняттями. Наприклад, зображення яблука, що з'являється разом з літерою "А", допомагає запам'ятати символ.
- ❖ **Аудіо підказки:** Для дітей, які краще сприймають інформацію через слух, використовується аудіо для озвучування слів чи букв. Це може бути корисно для дітей з вадами слуху або проблемами з вимовою.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

2. Ігрові завдання для закріплення навичок: Mozabook має вбудовані інтерактивні вправи та ігри, які дозволяють дітям практикувати навички читання в веселій і гейміфікованій формі. Наприклад, дітям можна запропонувати завдання на складання слів із букв, вибір правильного слова серед кількох варіантів, а також інтерактивні пізнавальні ігри.

Як це допомагає:

- ❖ **Гейміфікація:** Завдяки елементам гри, дітям набагато цікавіше працювати з матеріалом, і вони не відчують тиск. Це створює безпечне і цікаве навчальне середовище.
- ❖ **Практика через гру:** Завдання можуть включати перетягування букв для формування слів або вибір правильних літер для зображених предметів.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

3. Адаптивність до індивідуальних потреб: Mozabook дозволяє налаштовувати рівень складності завдань залежно від потреб кожної дитини. Це забезпечує інклюзивний підхід, де кожен учень може працювати на своєму рівні та отримувати допомогу, коли це необхідно.

Як це допомагає:

- ❖ **Персоналізація:** Вчителі можуть адаптувати вправи та матеріали для учнів з різними рівнями навичок та потребами. Наприклад, дитина з дислексією може отримувати завдання з більшими шрифтами або додатковими підказками.
- ❖ **Інтерактивні вправи з коригуванням:** Якщо дитина робить помилку, Mozabook може запропонувати зворотний зв'язок, що допоможе їй виправити помилку та зрозуміти її.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

4. Мультимедійні ресурси для розвитку фонематичного слуху: Вивчення звуків та букв є важливим етапом у навчанні читанню, особливо для дітей з інклюзією. Mozabook містить вправи на розпізнавання звуків та їх асоціацію з буквами, що допомагає дітям розвивати фонематичний слух.

Як це допомагає:

- ❖ **Аудіовізуальні асоціації:** За допомогою відео та анімацій, учні можуть слухати звуки, які супроводжуються візуальними зображеннями (наприклад, звук "С" з зображенням собаки).
- ❖ **Завдання на складання слів:** Діти можуть по черзі слухати звуки і перетягувати відповідні літери для створення слів.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

5. Підтримка учнів з порушеннями зору: Mozabook також підтримує дітей із порушеннями зору. У платформі є можливість збільшувати шрифт, використовувати високий контраст кольорів та працювати з аудіоописами, що полегшує процес навчання для дітей із вадами зору.

Як це допомагає:

- ❖ **Опції для людей з порушеннями зору:** Можна налаштувати шрифт, контраст, а також використовувати аудіо для пояснення завдань або прочитання текстів.

Co-funded by
the European Union

Як використовувати Mozabook для навчання читанню дітей з інклюзією:

6. Спільна робота та колаборація: Mozabook також дозволяє працювати групами. Наприклад, кілька учнів можуть одночасно виконувати завдання, використовуючи різні сенсорні технології (наприклад, дотики, пера). Це сприяє розвитку соціальних навичок і взаємодії між дітьми.

Як це допомагає:

- ❖ **Групові завдання:** Діти можуть разом працювати над створенням речень або виконанням вправ, що допомагає розвивати командний дух і підтримує інклюзивне навчальне середовище.

Co-funded by
the European Union

Підсумок використання Mozabook для інклюзивного навчання читанню:

- ❖ Mozabook дозволяє адаптувати навчальний процес під потреби кожної дитини, робить навчання цікавим, доступним і ефективним.
- ❖ Завдяки інтерактивним елементам, мультимедійним ресурсам і можливості налаштування матеріалу для різних рівнів та потреб.
- ❖ Mozabook є потужним інструментом для навчання читанню, особливо для дітей з інклюзією.
- ❖ Це платформа, яка робить процес навчання не лише ефективним, але й веселим та мотивуючим.

Дякуємо за увагу!

Co-funded by
the European Union

Види та способи читання

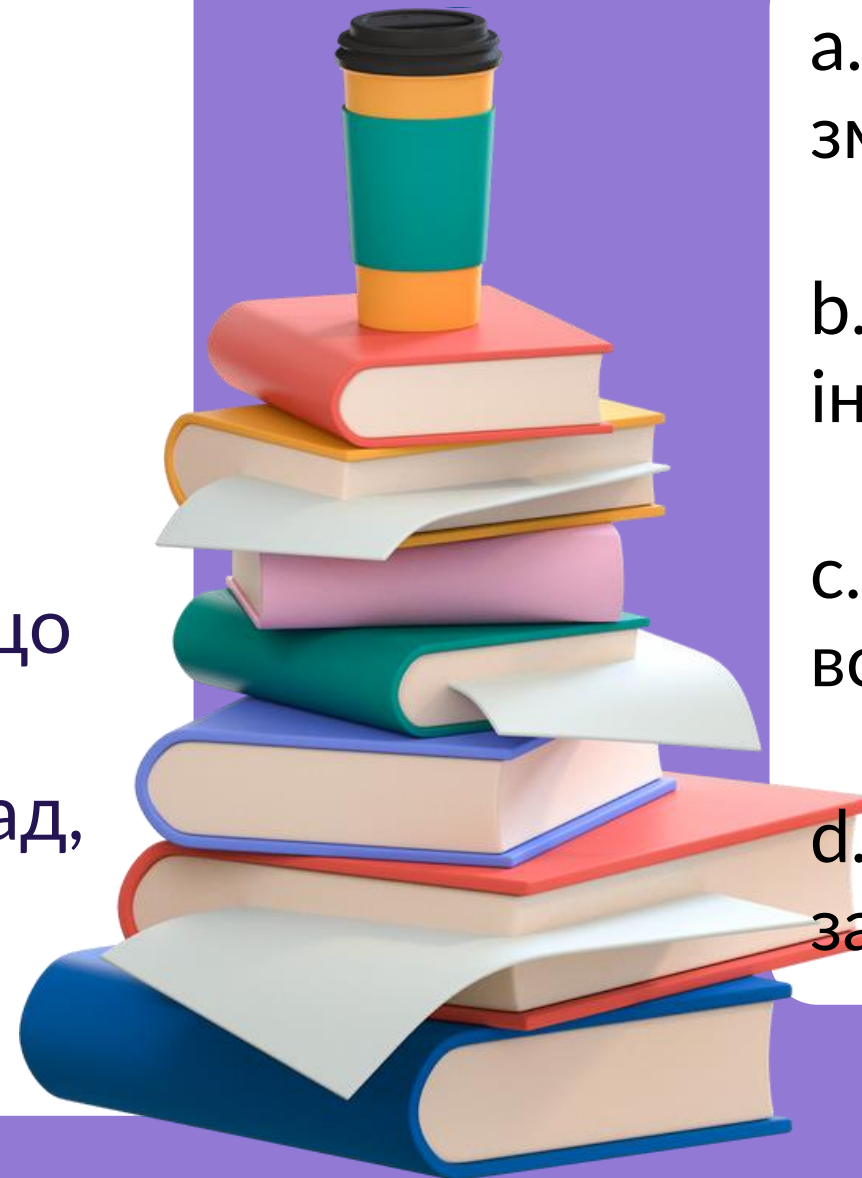

к.пед.н., доц. Надточій Н.О.

Що читаємо

- витяг з банківського рахунку
- словники
- шкільні твори
- газети/журнали
- кулінарні рецепти
- художні книжки та поезія
- розклад потягів/автобусів тощо
- програма телебачення
- робочі документи (наприклад, методичні рекомендації)
- прайс-лист видавництва

Як читаємо

- a. швидко, з метою зрозуміти загальний зміст?
- b. швидко, з метою знайти потрібну інформацію (наприклад, ціну)?
- c. повільно та уважно, щоб зрозуміти всі деталі?
- d. повільно та уважно, заради задоволення?

Способи читання

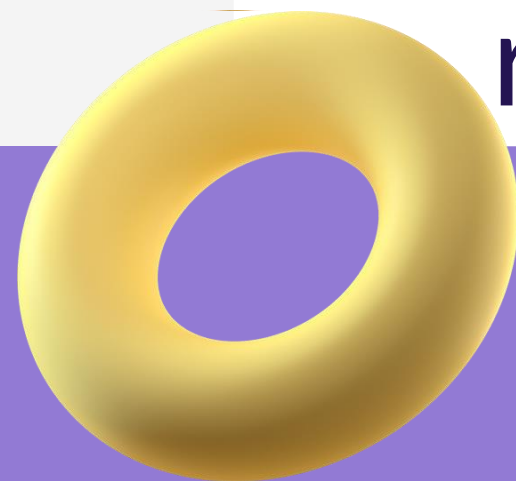

Попереднє читання
Наскрізне читання
Вибіркове читання
Повторне читання
Аналітичне читання
Партитурне читання
Змішане читання
Мовчазне
Вголос (виразне
читання)

Види читання:

- Переглядове читання (skimming).
- Пошукове читання (scanning).
- Ознайомлювальне читання (survey reading).
- Вивчаюче читання (detail reading).

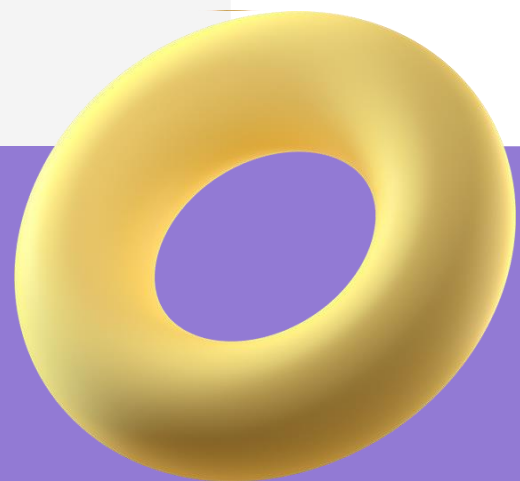

Синтопічне читання

→

- метод читання та вивчення, при якому людина читає кілька книг на одну тему або питання і порівнює і контрастує ідеї, представлені в цих текстах.

представлених різними авторами.

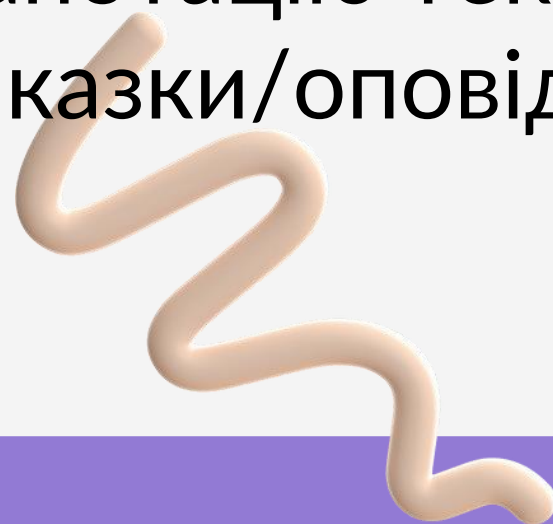
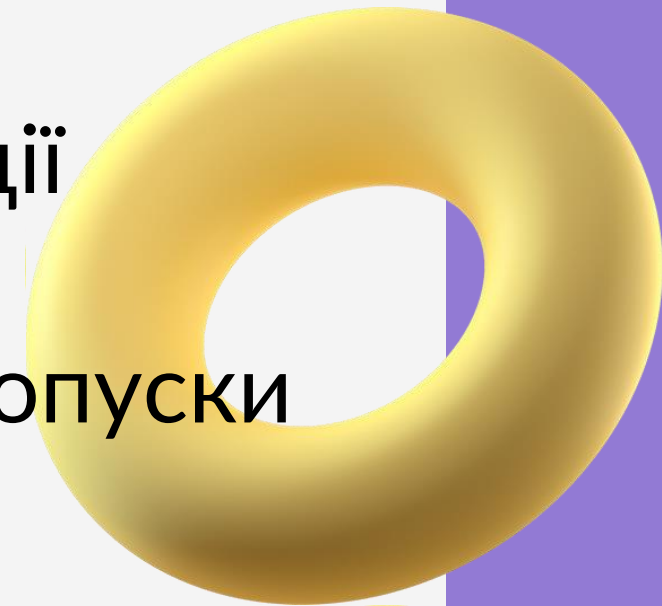

Завдання

- визначте, чи відповідає інформація, запропонована вчителем, основному змістові тексту;
- розподіліть факти, що містяться в тексті, за ступенем важливості;
- поставте спеціальні запитання до основної інформації тексту;
- прочитайте скорочений варіант тексту, заповніть пропуски словами, яких не вистачає (cloze test);
- напишіть план/анотацію тексту;
- розкажіть зміст казки/оповідання своїми словами з опорою на ілюстрації;

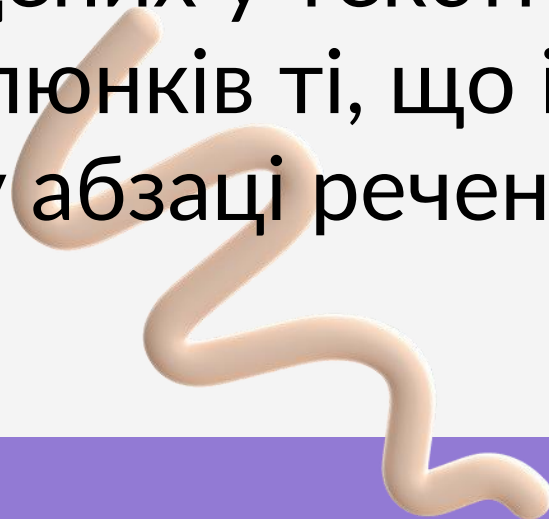
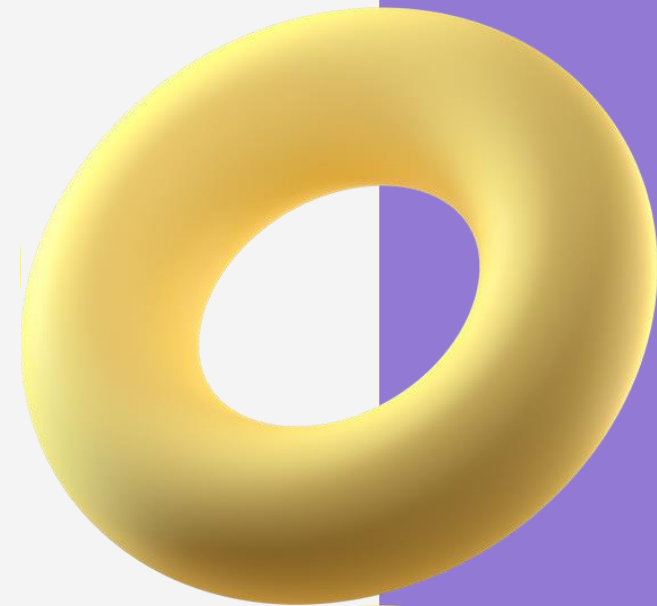

Завдання

- прочитайте заголовок і повідомте, про що/кого може розповідатися в тексті;
- дайте відповіді на запитання вчителя щодо основного змісту;
- знайдіть у тексті відповідь на запитання, поставлене в заголовку;
- оберіть правильну відповідь із трьох – чотирьох варіантів (multiple choice);
- прогляньте текст і вигадайте до нього заголовок;
- прочитайте твердження й визначте, чи відповідають вони послідовності викладених у тексті фактів/подій;
- виберіть із ряду малюнків ті, що ілюструють зміст тексту;
- виберіть у кожному абзаці речення, яке є несуттєвим для змісту тексту.

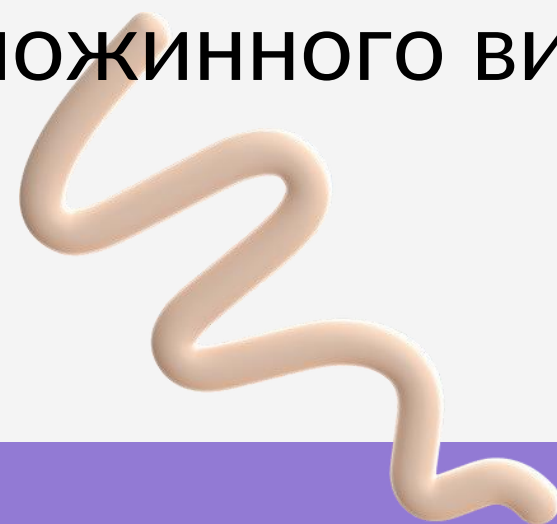

Завдання

- дайте відповіді на запитання щодо основної інформації тексту;
- дайте відповіді на запитання, які стосуються важливих деталей тексту;
- знайдіть у тексті зазначені факти;
- перегляньте малюнки і назвіть абзаци, які вони ілюструють;
- прочитайте два тексти на одну тему, назвіть відмінності у змісті (у кількості наведених фактів, різниці оцінок тощо);
- розділіть текст на частини відповідно до пунктів плану;
- виконайте тест множинного вибору

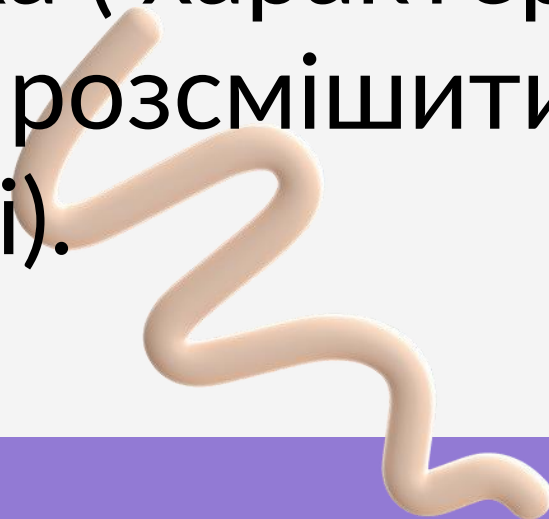
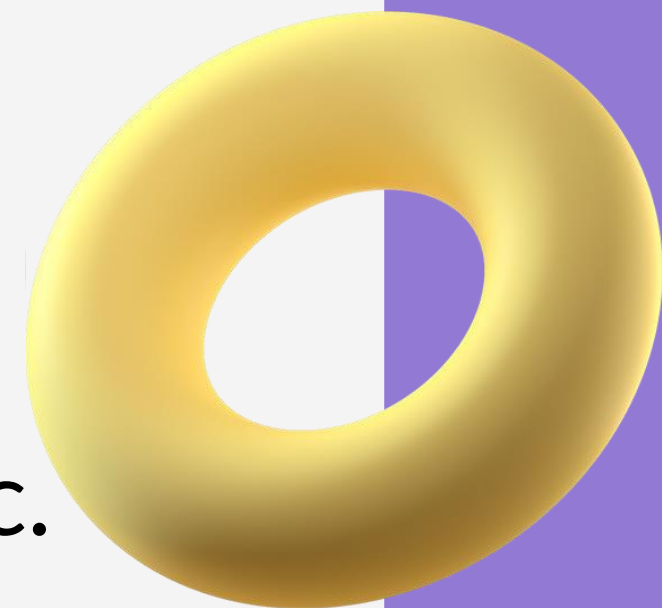

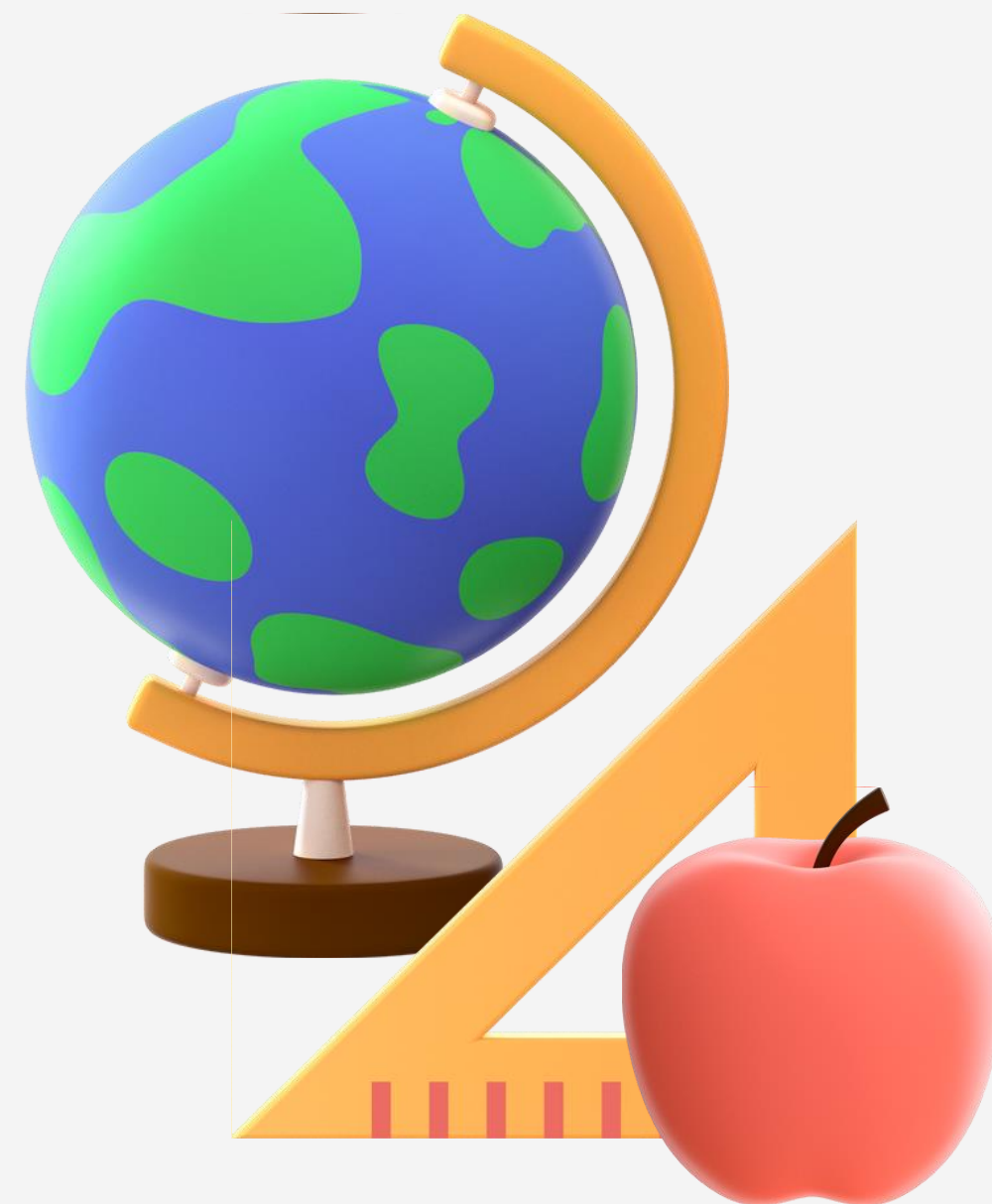
Завдання

- Передивіться текст та знайдіть до чого відносяться наступні цифри
- Знайдіть у тексті всі власні назви,
- Знайдіть у тексті слова, пов'язані з певною темою
- Занотуйте інформацію щодо місця та часу події у таблицю.
- Поедняйте місце (подію, річ) та його короткий опис.
- Знайдіть книгу, яка (характеристика предмету, наприклад: зможе розсмішити; змусить подумати; залишить у розпачі).

Поєднайте завдання та типи читання

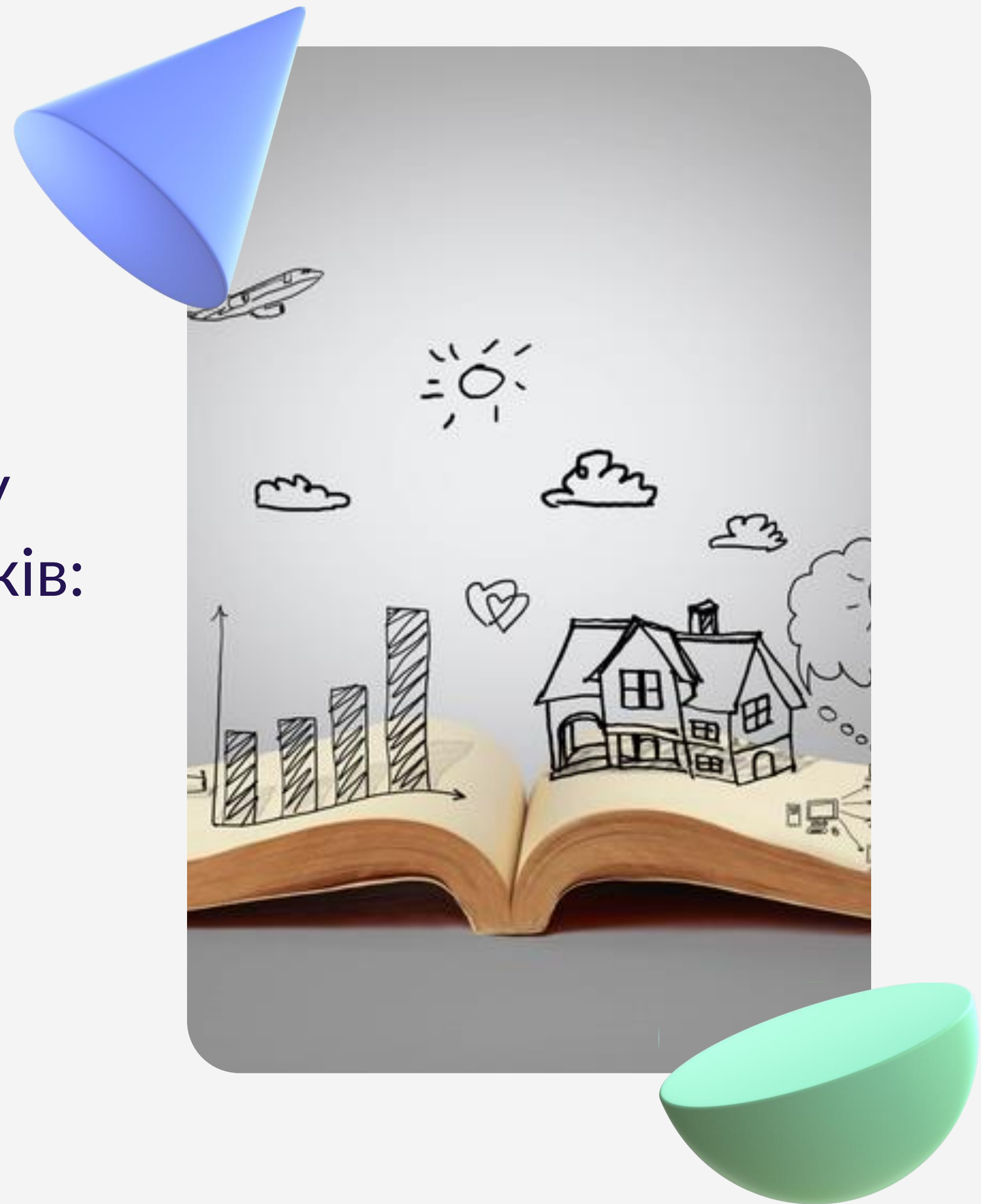

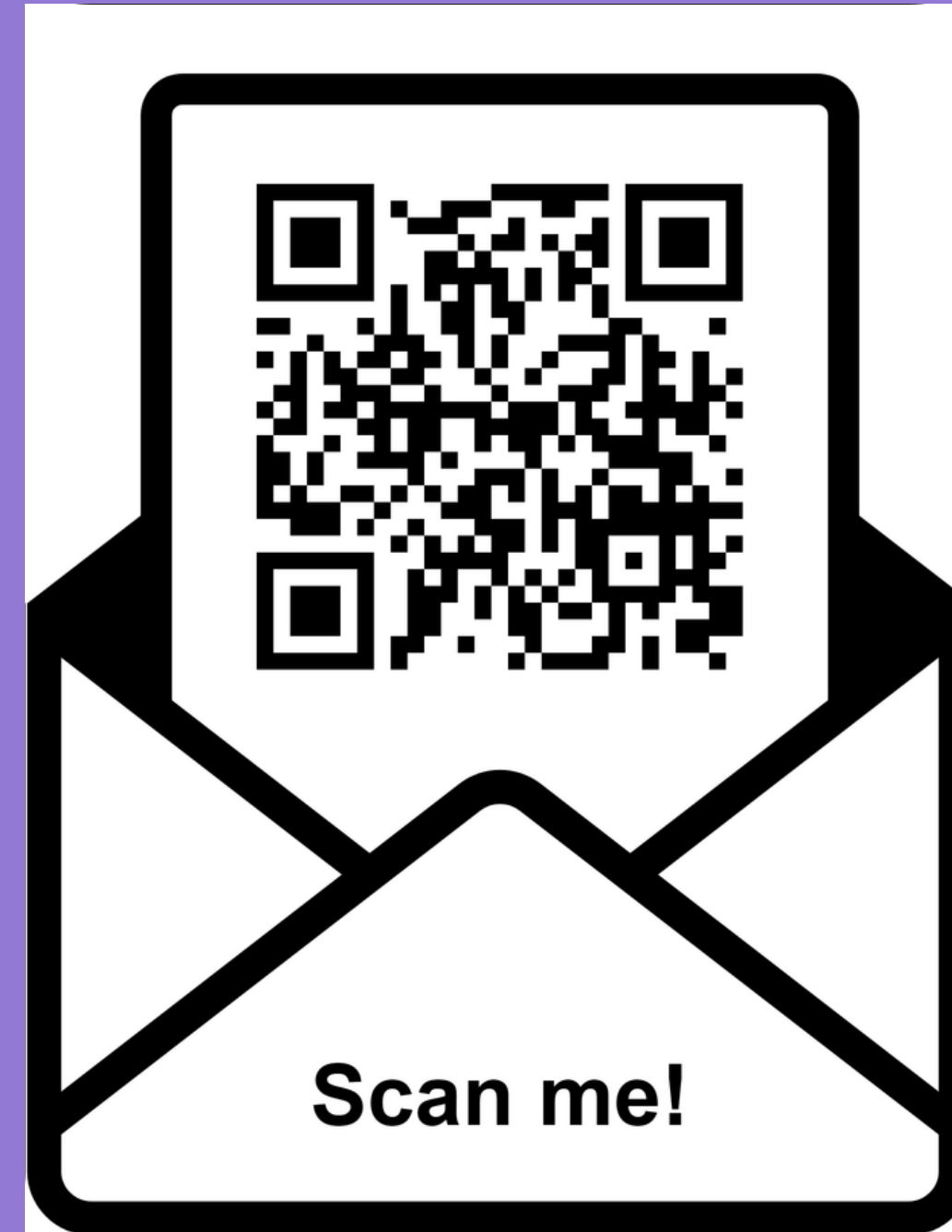

SQRRR

SQRRR — метод розуміння тексту названий як акронім своїх п'яти кроків:

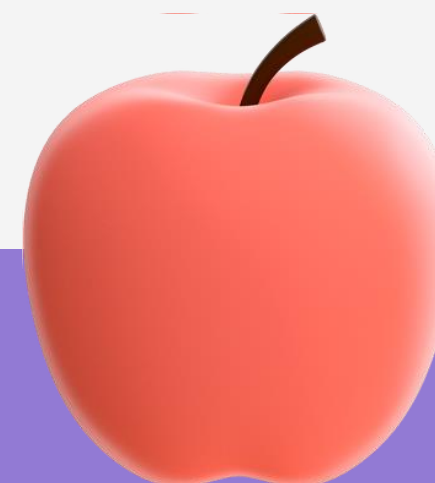
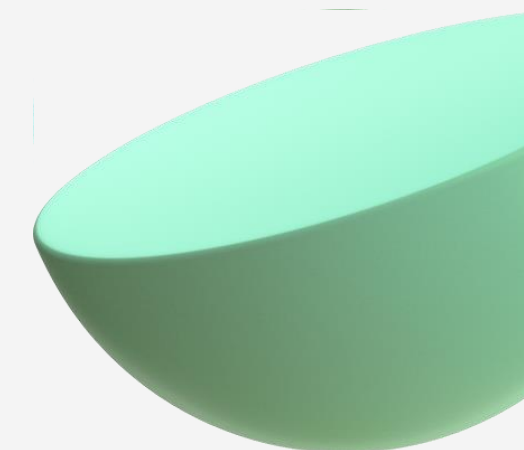
- survey (оглянути),
- question (запитати),
- read (прочитати),
- recite (переказати),
- review (переглянути).

Етапи роботи

- **Дотекстовий етап (Pre-Reading Activities)** – стадія виклику
- **Текстовий етап (Active Reading Activities)** – стадія осмислення
- **Післятекстовий етап (Post-Reading Activities)**

Дотекстовий етап

- визначити
- ознайомитись
- переглянути
- прочитати
- назвати
- здогадатися
- відповісти
- сформулювати

Текстовий етап

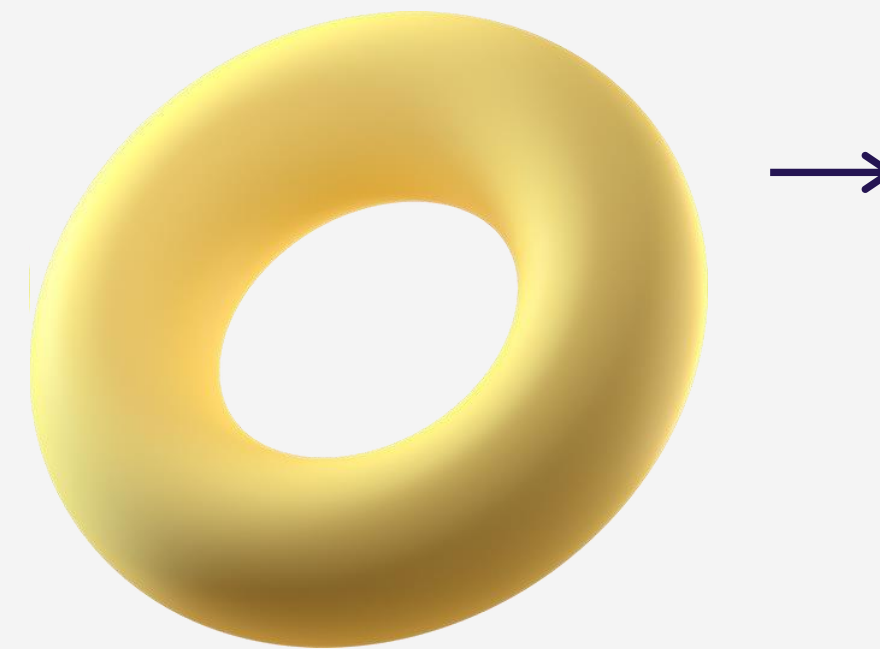
- знайти
- дібрати
- прочитати
- ще раз продивитися
- вставити
- з'єднати
- здогадатися
- виділити
- сформулювати
- підтвердити
- спростувати
- вигадати
- розмістити

Післятекстовий етап

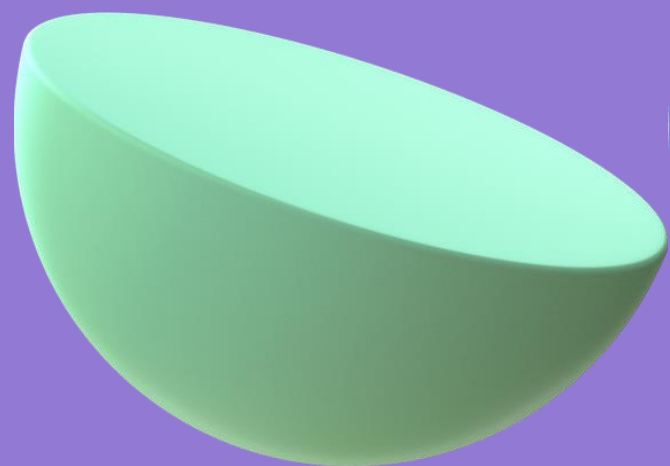
- погодитися
- спростувати
- вигадати
- висловити
- прочитати
- розставити
- назвати
- вибрати
- довести
- обґрунтувати
- охарактеризувати
- скласти

Дякую!

Чи є до мене питання?

Co-funded by
the European Union

Навчання читання іноземною мовою

к.пед.н., доц. Надточій Н.О.

Ваші асоціації зі
словосполученням
“ІНОЗЕМНА МОВА”

Mentimeter. com

Code 8721 8417

Функції читання

- збагачення загальних знань учнів
- підвищення лексичної компетентності
- тренування
- розвитку усного мовлення
- розвитку смислового сприйняття тексту

Схожості

- Обидва процеси включають вивчення фонетики, орфографії та граматики.
- Необхідність практики для формування стійких навичок
- Етапність в навчанні

Етапи навчання читанню

- Фонетичний етап: діти знайомляться зі звуками, які утворюють слова.
- Буквений етап: формування навичок співвіднесення звуків з літерами.
- Словесний етап: розвиток здатності читати слова та прості речення.
- Розуміння тексту: розвиток розуміння прочитаного через семантичний аналіз тексту.

Відмінності

- Лінгвістична база
- Рівень автоматизації
- Культурний контекст
- Типи текстів за комунікативною спрямованістю та стилем
- Обсяг текстів

Критерії відбору текстів

- сюжетна закінченість і логічна завершеність текстів;
- новизна/актуальність та загальноосвітня цінність;
- наявність знайомого мовного матеріалу;
- доступність та простота змісту;
- інформативна значущість та новизна, що передбачає актуальність інформації для старшокласників;
- автентичність
- тематичність

Виклики

- Об'єктивні: труднощі мовної системи, зумовлені змістом тексту, труднощі, зумовлені жанром тексту, труднощі, зумовлені умовами пред'явлення тексту
- Суб'єктивні: недостатньо сформовані лексична, граматична навички, навички техніки читання, вміння читати рідною мовою; недостатньо розвинуті індивідуально-психологічні особливості читача: вмотивованість, зорова чутливість, зорова пам'ять, поле читання, увага; недостатньо розвинуті вікові особливості читача: кмітливість, вміння читати рідною мовою, вміння швидко схоплювати тему тексту, вміння співвідносити тему з широким контекстом.

Труднощі мовні

- Речення, що містять нові слова, про значення яких можна догадатися, але здогадка буде невірна
- Незнайомі слова, для розуміння яких треба вдаватися до словника.
- Речення, в яких дієслова вжито в складних часових формах.
- Речення, в яких слова внаслідок конверсії вживаються в функції інших частин мови, а не в тій, яка звична.
- Речення, в яких є важкі для розуміння звороти (інфінітивні, герундіальні, дієприкметникові).
- Речення, що включають фразеологічні звороти

Формування мовленнєвих навичок читання

- група вправ для формування лексичних навичок читання (семантизація ЛО за словником, здогадка за контекстом, визначення значення похідних слів за афіксами, конвертованих слів, багатозначних слів за контекстом; аналіз словотворення; заповнення пропусків у тексті, вибір значення ЛО з кількох значень, вибір ЛО за спільністю, знаходження ЛО у контексті, підбір до ЛО відповідних еквівалентів на рідній мові).
- група вправ для формування граматичних навичок читання (вправи на розпізнавання, диференціацію – підкреслювання, виписування, називання, зчитування; відповіді на запитання; переклад на рідну мову;

Групи вправ

- на формування навичок техніки читання
- на формування мовленнєвих навичок читання
- на розвиток вмінь читання

Формування навичок техніки читання

- група вправ на впізнавання та розрізнення групування, розташування графем;
- група вправ на встановлення та реалізацію графемно-фонемних відповідностей (вправи на озвучування, називання, написання, читання ізольованих слів, читання словосполучень, прогнозування форми слова).

Формування умінь читання

- група вправ які готують учнів до читання текстів (вправи на впізнавання літер, запам'ятовування графічної форми слів, синтагматичне членування речень, на інтонаційне оформлення речень, на розширення поля читання, на збільшення швидкості сприймання тексту);
- група вправ з навчання читання текстів (вправи на читання з розумінням основного змісту, з повним розумінням змісту, з пошуком інформації).

Види фразеологізмів :

- Сполучення, значення яких можна вивести із перекладу окремих слів, з якого воно складається (сполучення).
- Єдності, які наводять на здогадку за буквального дослівного перекладу слів з його складу (єдності).
- Сполучення, значення яких відрізняються від їхнього буквального та окремого перекладу (зрощення).

Зрошення

- Пекти раків (сильно червоніти).
- Бити байдики (нічого не робити).
- Собаку з'їсти (мати великий досвід).
- Вивести на чисту воду (викрити).
- Як горохом об стіну (марно).

Сполучення

- Давати раду (справлятися).
- Звертати увагу (помічати).
- Брати участь (долучатися).
- Втрачати голову (розгублюватися).
- Набратися терпіння (стати терплячим).

Єдності

- Нитка Аріадни (дороговказ, підказка).
- Підкласти свиню (завдати неприємності).
- Збити з пантелику (заплутати).
- Водити за носа (обманювати).
- Як у воду дивитися (передбачати).

Thank You

